

BOLETIM DA PARÓQUIA ARMÊNIA CATÓLICA

Յիսուս աշխարհ եկաւ
որպէսզի մարդիկ հաւատան
թէ Աստուած որքան շատ կը սիրէ զիրենք:

Յիսուսի աշխարհ գալն ու ծնիւը
փոխեց պատմութեան ընթացքը
նոր իմաստ, նոր ուղղութիւն տուաւ
մարդուն կեանքին:

Մարդս այլ եւս միայնակ պիտի չքալէ երկրի վրայ,
առանձին պիտի չդիմագրաւէ իր առօրեայ նեղութիւնները.
իր Աստուածը իրեն պիտի ընկերանայ
իր կեանքին ընկեր պիտի դառնայ:

Մարդս այլ եւս միայնակ չէ
իր բախտին ճգուած չէ.
իր նստուածը, երկնքէն իջած,
իր հետ կը քալէ:
``Եմմանուել՝ Աստուած մեզի հետ է ...

Եթէ ոմանք չեն տեսներ, չեն զգար զինք
պատմող այն է
թէ անոնք աւելի կարեւորութիւն կու տան
իրենց շուրջ եղած աղմուկին
եւ արտաքին գործերու

քան իրենց հոգեւոր կեանքին:
Ժամանակ չեն յատկացներ
լոելու եւ խորհրդածելու,
անդրադառնալու եւ գիտակցելու
իրենց կեանքին իրական իմաստին:
Կը վախնան իրենց հոգւոյն նայելէ,
անոր պարապութիւնը չտեսնելու համար ...
Կը սարսափին նիւթին ունայնութեան անդրադառնալէ,
-չէ՞ որ անոր կապած են իրենց կեանքը:
Եւ սակայն վախնալու փոխարէն

Փոխելու էին իրենց ապրելակերպը եւ ուրախանալու էին՝
լսելով Բեթղեհէմի հրեշտակին աւետիսը.
«Ճեզի կ'աւետեմ մեծ ուրախութիւն մը ...
Փրկիչ մը ծնաւ ճեզի» (Ղուկ.թ. 10-11):
հնչպէս Բեթղեհէմի աստղը Մողերուն առաջնորդեց
այնպէս ալ Յիսուսի ծննդեան խորհուրդը
մեր կեանքի նամքան կը լուսաւորէ.
պայմանաւ որ չգոցենք մեր աչքերը:
Երբ Աստուած մեզի մօտեցած է
կարելի չէ իրմէ հեռու պպիլ:

Jesus veio ao mundo
para que os homens acreditem
no quanto excessivamente Deus os ama.
A vinda de Jesus ao mundo e o seu nascer,
mudou o curso da vida.
Deu novo sentido, nova direção
à vida do homem.
O homem não vai mais andar solitário sobre a terra,
não vai mais enfrentar sozinho as tribulações da vida.
O seu Deus vai o acompanhar,
vai tornar-se o companheiro da sua vida.
O homem não é mais só,
não é abandonado
à sua sorte.

O seu Deus, descendido dos céus,
anda com ele.

"Emmanuel": Deus está conosco ...
Se alguns não O enxergam, não O sentem,
o motivo é porque
estes dão mais importância
ao barulho que os cerca
e aos negócios externos,
do que a sua vida espiritual.

Não consagram tempo
para calar e meditar,
conscientizar-se e examinar
o sentido real da vida.

Tem medo de mirar sua alma,
para não verificar o seu vazio ...

Espantam-se em reconhecer a vaidade da matéria
-Não foi à ela que ligaram eles a sua vida ?
E toda via ao invés de recear,
deviam ter mudado de modo de viver e regozijar-se
ouvindo o angélico anúncio de Belém.

"anuncio-vós uma grande alegria ...
Nasceu um Salvador para vós" (Lucas 2, 10-11).
Assim como a estrela de Belém guiou os Magos,
o Mistério também do Nascimento de Jesus,
ilumina o caminho da nossa vida,
a condição de não fechar-mos os nossos olhos.

Ao vermos Deus aproximar-se de nós
não é possível viver longe d'Ele.

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ-ՊԵՏՐՈՍ ԺԸ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ-ՊԱՏՐԻԱՐքի
ՀՈՎՈՒԱԿԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ՊՐԱԶԻԼ

ԺԱՄԱՆՈՒՄ ԱՄԵՆ. ՀՈԳԵՒՈՐ ՏԻՐՈՉ

Արժանթին եւ Ռւրուկուայ այցելելէ ետք, Ամեն. Հոգեւոր Տէրը, ընկերակցութեամբ Լատին Ամերիկայի Առաջնորդ Արհի. Վարդան Եպ. Պողոսեանի եւ Գեր. Նշմէս Վ. Մալ ծեանի, 23 նոյեմբերի երեկոյեան, ժամանեց Սան Փաւլօ: Օղակայանի արահին մէջ զինք դիմաւորելու փութացած էին կոկիկ բազմութիւն մը հաւատացեալ ներու եւ պաշտօնական անծնաւ որութիւններու: Ասոնց մէջ կը նշարուէին Յունածէս նախողիկէներու եպիսկոպոս Արհի. Սպիրիտոն Մաթթար, Սան Փաւլոյի Լատին թեմին օգնական եպիսկոպոս Արհի. Տեսիօ Փերերա, Հոգչ. Տաթել ծ.Վ. Ղարիպեան՝ Առաջնորդ Պրազիլի Հայ Առաքելական թեմին, Հայ Աւետարանական Եկեղեցւոյ Հովիւ Պատուելի Անթոնիօ Տօմինոնի, Լիբանանի ընդհանուր հիւպատոս Ֆուատ Խուրիկ Մանսուր Ապտալլահ, Սան Փաւլոյի կառավարութենէն ներկայացուցիչ մը, Հայ քոյր հարանուանութեանց ու միութիւններու ներկայացուցիչներ:

Ընդունելութեան կազմակերպիչ յանձնախումբը, գլխաւորութեամբ Գարաքէ հէեան եւ Շատարեւեան Գերյարգելիներուն և Հայ Կաթողիկէ համայնքին կարչութեան Ատենապետ Տիրար Յովհաննէս Զէլթունլեանի, բարձրաստիճան հիւրն ու Ներկաները առաջնորդեցին դէպի Հայ Կաթողիկէ Առաջնորդարան: Եկեղեցւոյ մէջ, պաշտօնական աղօթքէն յետոյ, անցան սրահ, ուր Գերյ. Նշան ծ.Վ. Գարաքէ հէեան հայերէն լեզուով բարեգալուստ մաղթեց Հոգեւոր Տիրոջ, մինչ Գերյ. Գարբիէլ ծ.Վ. Շատարեւեան նոյնը ըրաւ փորթուկալերէնով: Ամեն. Հոգեւոր Տէրը իր պատասխանին մէջ շեշտեց թէ իր հայրական սիրտքափափախէ նաեւ այս ափերուն վրայ ցիրուցան ապրող իր զաւակներուն համար:

Կոկիկ հիւրասիրութենէ մը յետոյ, Վերջ գտաւ բարեգալուստի հանդիսութիւնը: Ներկաները, որոնցմէ զրեթէ բոլորը առաջին անգամ ըլլալ ով կը հանդիպէին Ամեն. Հոգեւոր Տիրոջ, հացումով և լաւագոյն տպաւորութիւններով կը բաժնուէին իրմէ:

ԲԱՐԵԳԱԼՈՒՍԻ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԵՐ ԱՄԵՆ. ՀՈԳԵՒՈՐ ՏԻՐՈՉ

Յաջորդ օրը, Հինգաքթի, 24 նոյեմբեր, Հոգեւոր Տէրը առաւօտեան ժամերուն ընդունեցաւ Եկեղեցական եւ աշխարհական անձնաւորութիւններ:

Յաջորդաբար իրեն բարեգալուստ մաղթելու եկան՝ Հայ Աւետարանական համայնքին հովիւր, Պատուելի Անթոնիօ Տօմինոնի և Եկեղեցւոյ վարչութեան Ատենապետ Պր. Համբարձում Մոմեան:

Ապա, հասաւ Հայ Առաքելական համայնքին Առաջնորդ Հոգեշնորհ Տաթել ծ.Վ. Ղարիպեան՝ ընկերակցութեամբ Տէր Եղինիկ քահ.

Կը գել եանի, Ազգային վարչութեան Ատենապետ Գոմտ. Ժողէ Տիշչէ - քէնեանի եւ Պր. Արթիւր Աւետիքեանի:

Ամեն. Հոգեւոր Տիրոջ բարեգալուստ մաղթելու փութացած էր նաեւ Անտիոքի Օրթոտոքս Եկեղեցւոյ Սան Փաւլոյի Մետրոպոլիտ Արհի. Իգնատիոս Փերզիլի:

Հուսկ հասաւ Հ.Բ.Ը. Ատենապետ Տիար Զաւէն Տէր Յառութիւնեան շրջապատուած վարչութեան միւս անդամներով:

ԱՅՑ ԱԱՆ ՓԱԼՈՅԻ ԿԱՐԴԻՆԱԼԻ ԵՒ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԽԻՆ

Նոյն օրը, կէսօրին, Սան Փաւլոյի Արքեպիսկոպոս, Նարդինալ Փաւլօ Էպարհիստո Առնըս, Ամեն. Հոգեւոր Տիրոջ ի պատիւ մաշկերոյթ մը տուաւ, որուն հրաւիրած էր նաեւ Սան Փաւլոյի Արեւելքի Եքսարքները. Արհի. Արհի. Վարդան Եպ. Պողոսեան, Յովհաննէս Եպ. Երտիտ (Մարոնի) եւ Սփիրիտոն Եպ. Մաթթար (Յոյն Կաթողիկէ), ինչպէս նաեւ իր տասր օգնական Եպիսկոպոսներէն երկուքը. Ժողէ Եպ. Թուրլէր եւ Տեսիօ Եպ. Փերերա:

Կէսօրէ յետոյ, Ամեն. Հոգեւոր Տէրը այցելեց Սան Փաւլոյի Կառավարչատունը եւ սիրալիր հանդիպում մը ունեցաւ Կառավարիչ Փրանք Մոնթորոյի հետ: Այս առթիւ մեր Առաջնորդ Գերապայծառը, Արհի. Վարդան Եպ. Պողոսեան, անոր յիշեցուց հայ զաղութին կատարած իր խոստումը՝ նախքան կառավարիչ ընտրուիլը. Մեթրոյի «Փոնթէ Փիքէնա» կայարանը՝ ԱՐԵՆԻԱ Կոչելու խոստումը:

ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ Ի ՊԱՏԻԻ ՀՈԳԵՒՈՐ ՏԻՐՈՉ

Իրիկուան, Հայկական Ակումբին մէջ, ի պատիւ Ամեն. Հոգեւոր Տիրոջ մաշկերոյթ մը տրուեցաւ Հայ Կաթողիկէ համայնքին կազմակերպութեամբ:

Պատուոյ սեղանը, Հոգեւոր Տիրոջ շուրջ, նստած էին Արհի. Արհի. Պողոսեան, Երտիտ, Մաթթար եւ Ֆերզիլի Եպիսկոպոսները, Հոգեւոր Ղարիպեան, Գարաքէ հէեան եւ Շատարեւեան Գերյարգելիները, Մալ ծեան Վարդապետ, Տէր Եղինիկ Քահանայ եւ Լիբանանի Հիւպատոս Մանսուր Ապտալլահ:

Օրուան խօսնակը, Պր. Յարութիւն Պապոյլուեան, հրաւիրեց Ամեն. Հոգեւոր Տէրը, որպէսզի օրհնէ սեղանը եւ բացումը կատարէ օրուան հանդիսութեան:

Ապա հրաւիրեց համայնքին Ատենապետ, Պր. Յովհաննէս Զէյթունլեանը, որպէսզի համայնքին անունով իր խօսքը ուղղէ Ամենապատիւ Հոգեւոր Տիրոջ:

Յովհաննէս Զէյթունլեան ի մէջ այլոց ըստ.՝ 2եր այցելութիւնը, Հոգեւոր Տէր, կ'ամրապնդէ մեր հաւատքը, կը Վերակենդանացնէ մեր հայկականութիւնը, կը զօրացնէ մեր կամքը՝ քաջութեամբ դիմազրաւելու համար մեզ ընկերել սպառնացող հոսանքները, որպէսզի տոկանք ու տեւենք:

Հուսկ, բեմ բարձրացաւ թեմիս Առաջնորդ Արհի. Վարդան Եպ. Պողոսեան, բարեգալուստ մաղթելու եւ իր հրմուանքը արտա-

յայտելու Ամեն. Հոգեւոր Տիրոջ, որ սիրայոժար ընդառաջած էր իր հրաւերին, եւ հովուական այցելութեան եկած՝ իր թեմը։ Ան իր խօսքին մէջ անդրադարձաւ Հայ ժողովուրդին երջանիկ ապագային մասին մեր ունենալիք վառ հաւատքը՝ խորհրդանշուած սեղաններուն վրայ պլազող մոմերով։ Յիշեց Պրազիլի դրօշակը, որուն կանաչը խորհրդանշիչ է ապագային նկատմամբ մեր ունեցած յոյսին, դեղինը յարատել աշխատելու եւ երբեք չընկրկելու մեր կամքին, եւ կապոյ-տը՝ խաղաղութեան մէջ ապրելու ու զործելու սիրոյն։

Սեմն. Հոգեւոր Տիրոջմէ խնդրուեցալ իր հայրական խօսքը ուղղել ներկաներուն։ Ան ի մէջ այլոց, յորդորեց Սան Փաւլոյի հայութիւնը ամուլ կառչած մնալու հայ աւանդութեանց ու հայկականութեան։ Չտարուելու ներմակ ջարդէն։ Եղբայրական ս ի ը ով ձեռք ձեռքի տուած պշխատելու Լիբանանահայութեան օրինակով, կեսունակ ու բարգաւաճ պահելու համար այս զաղութքը։

ԶԱՆԱԳԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ուրբաթ կէսօրէ առաջ Ամեն. Հոգեւոր Տէրը շարունակեց այցելուներ ընդունիլ, մինչ կէսօրէ ետք, ինք այցելութեան ելաւ զինք հրաւիրող հաստատութիւններուն:

Բարեգալուստ մաղթելու համար առաջին հասնողները եղան Սան Փաւլոյի Հ.Յ.Դ.՝ Դրօ կոմիտէութեան ներկայացուցիչները՝ զլիաւ որութեամբ Պր. Յարութիւն Սանոսեանի:

Ապա ներկայացան Հայ Օգնութեան Միութեան (Հ.Օ.Մ.) վարչականները՝ զլխաւ որութեամբ Տիկին Մարի Միքայէլ եանի եւ Տիկին Վիքթորիա Բանմար ծեանի:

Նոյնպէս, Ամեն. Հոգեւոր Տիրոջ այցելութեան եկաւ եւ բարեգալ ուստ մաղթեց Օլկա Պուրմաքեան, որ 27 տարուան վաստակ ունի՝ Սելեքսիոն Մուզիքալ Արմէնիա՝ ռատիօֆամին մէջ:

Բազմաթիւ այլ ազգականներ եւ նգիտուսէն ծանօթ հին քարեկամներ աջահամբոյրի եկան Ամեն. Հոգեւոր Տիրոջ։
Յետ միջօրէի, միակ այցելուն եղաւ Սան Փաւլոյի Յոյն ընդհանուր հիւպատոս Եռանիս Թէոֆանոպուլոս, որ Ամեն. Հոգեւոր Տիրոջ հետ զաղափարի փոխանակում ունեցաւ Կիպրոսի Վերջին Խընդիրներուն եւ Հայ Դատին մասին։

Ամեն. Հոգեւոր Տէրը այցելեց Հ.Բ.Ը.Մ.ի կեդրոնը, ուր խանդավառ ընդունել ութիւն գտաւ միութեան վարչութեան եւ Տիկ նաց յանձնախումբին կողմէ։ Այցելեց կեդրոնի զանազան քաժան մունքները, տեսաւ ապազայ համալիրի մաքեթը, իմացաւ նախատես լած մեծի ծրագիրները։ Գովեց ու օրհնեց բոլորը, մաղթեց պա Հ.Բ.Ը.Մ.ը, իրազործէ բարեսիրական եւ ազգասիրական իր բոլոր ծրագիրները յօգուտ հայութեան անխափիր։

Սոյն այցելութենէն յետոյ, Հոգեւոր Տէրը իր շքախում
բով ուղղուեցաւ դէպի Առաքել ական չայոց Առաջնորդարանը։ Եկե-
ղեցւոյ Մուտքին զինք դիմաւ որեցին Հոգշ. Տաթեւ ծ.Վ. Ղարիպեան
Արժանապատիւ Տէր Եզնիկ Քահ. Կիւզել Եան, Ազգային Վարչութեան
անդամներ՝ զլխաւ որութեամբ Ատենապետ Գոմտ. Ժողէ Տիշէքէնեանի,
եւ Հայ Օգնութեան Միութեան անդամու հիներ։

Ամեն. Հոգեւոր Տէրը այցելեց նախ Ս. Գէորգ եկեղեցին, ուր եղանակած հրաշափառը եւ կատարուեցան հայրապետներու այցելութեան վերապահուած աղօթքներ :

Ապա, Հոգեւոր Տէրը հրաւիրուեցաւ Առաջնորդարանի ղահ-
լիմը, ուր Հոգշ. Տաթեւ ծ.Վ. Ղարիպեան յաւուր պատշաճի շատ զե-
ղեցիկ ու իմաստալից բարեգալ ուստի խօսք ուղղեց, որ Մեծապէս
տպաւորեց սերկաները եւ Ամեն. Հոգեւոր Տիրոջ հետեւորդները:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԹԻ ՀԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

Նաբաթ, 26 նոյեմբերի երեկոյեան, Ամեն. Հոգեւոր Տէ-
րը բանախօսութիւն մը տուաւ Լիբանան ու Հայութիւնը՝ նիւթին
շուրջ: Ան, նախ ընդհանուր պատկերը տուաւ նախապատերազմեան Լի-
անանին, ապա սերկայցուց ներկայ ողբալի վիճակը, որ հետե-
անք է, ոչ թէ Լիբանանեան հարցի մը, այլ միջազգային շա-
ներու եւ յետին ծրագիրներու: 8ոյց տուաւ Հայ համայնքին օրի-
նապահ եւ շինարար ընթացքը՝ ի սպաս Լիբանանի: ծանրացաւ Լիբա-
նանի հայ գաղութին կենսական եւ անփոխարինելի կարեւորութեան
լրայ՝ թէ Սփիւռքի եւ թէ Մայր հայրենիքին կեանքին մէջ:

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՏՄԱՎ ԵՒ Ա. ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

Ամեն. Հոգելոր Տիրոջ հովուական այցելութեան պսա -
լումը եղաւ հայրապետական Ս. Պատարագը, զոր ան մատոյց 27 Նո-
յեմբերի առաւօտուն: Սոյն Պատարագին ընթացքին, 13 փոքրիկներ
նդու նեցան իրենց Առաջին Հաղորդութիւնը իր ծեռքէն: Ս. Պատա-
րագին ներկայ գտնուեցան նաեւ Արհի. Սփիրիտոն Մաթթար, Յոյն Կա-
ռողիկէ Եպիսկոպոսը եւ Հոգշ. Տաթել ծ.Վ. Ղարիբեան, ինչպէս նաև
իրանանի ընդհանուր հիւպատուը Պր. Փուատ Խուրի: Ս.Աւետարանի
Նթերցումն յետոյ, Ամեն. Հայրապետը տուաւ իր հայրական պատ-
ամը: - ``Բանալ սրտի դռները Փրկիչին առջեւ՝ այս Ս. Տարուան
Նթացքին: Պահել ընտանեկան սրբութեան աւանդութիւնը: Շը ջապա-
նել իրենց Եպիսկոպոսը ու քահանաները, աջակցիլ ու գործակցիլ
նոնց հետ՝ ի սպաս համայնքին բարգաւաճումին, հայապահանու -
ին եւ Հոգիներու փրկութեան: Կրկին շեշտեց թէ Պէտք յրութ հաս-
ատուած Հայ Կաթողիկէ Կաթողիկոսարանին մէջ, իր հայրական սիր-
ը կը փափախէ հոս գտնուող իր զաւակներուն համար:

ՁԱՂԵՊՍԱՆ ՀԱՅ ԽԱԶԱՏԱԿԱՑ ԹՈՒՇԱՐ ԶԱՎԻՆ

Ա. Պատարագն անմիջապէս ետք, Ամեն. Հոգեւոր Տեր,

Եկեղեցական Դասը, Հայ Ապօղիկէ համայնքի Վարչականները, Երիտասարդներ Եւ Ժողովրդեան բազմութիւն մը ուղղուեցան ղեպի Հայ Նահատակաց Յուշարձանը, ուր Ամեն. Հոգեւոր Տէրը ծաղկե-պսակ զետեղ եց Եւ հանգստեան պաշտօն կատարեց:

ՊՐՈՎԻՆՍԻ ԽՐԱՅՏԱՆՔ

Հայ նահատակներու Յուշաքանէն վերպառնալ է յետոյ ,
Հայ Կաթողիկէ Առաջնորդարանին մարզադաշտին մէջ տեղի ունեցաւ
աւանդական խորովածի խրախնանքը՝ նախագահութեամբ Ամեն . Հոգե-
ւոր Տիրոջ , եւ մասնակցութեամբ՝ Ար հի . Պողոսեան Գերապայծառին,
քոյր համայնքներու եկեղեցականներուն , ազգային մարմիններու
ներկայացուցիչներուն , քարեսիրական ու մշակութային միութիւն
ներու պատասխանատուներուն եւ խուռներամ քազմութեան մը : Խան-
դավառ եւ ուրախ մթնոլորտի մը մէջ ժողովուրդը առիթն ունեցաւ
աւելի մօտէն տեսնելու Հոգեւոր Տէրը եւ աշահամքոյրի մերձե -
նալ ու : Եզրակացն հին ծանօթներ ու ազգականներ կրցան ժամե -
րով վայելել իր ներկայութիւնը :

ԱՐԵՆ. ՀՈԳԵԿՈՐ ՏԵՐԵ, ՀԻՒՐ ՊՐ. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԶԵՅԹՈՒԽԵԱՆԻ

Գնահատելու համար համայնքիս Ատենապետ Պր. Յովհան -
նէս Զէյթունլեանի նուիրումն ու ծառայութիւնը, Ամեն. Հոգեւոր
Տէրը անձամբ փափաքեցաւ այցելել ել անոր տունը: Պր. Յովհաննէս Զէյթունլեան եւ իր ազնիւ տիկինը՝ Անահիտ, այս առթիւ, շը ջա-
պատուած իրենց զաւակներով, փեսաներով, թոռնիկներով եւ հա-
մայնքիս փոխ ատենապետ Պր. Յովհաննէս Պեհիսնելեանով եւ անոր
կողակաց տիկին Մատոյ Ենայով, ընթրիք մը տուին Ամեն. Հոգե-
ւոր Տիրոջ եւ անոր ընկերացող Արհի. Պողոսեան Գերապայծառին,
եւ Գարաքէնեան ու Ետարեւեան Գերյարգելիներուն:

ՀՈԳԵՒՈՐ ՏԵՐԸ ՊՐԱԶԻԼԻ ՄԱՅՐԱԲԱԴԱՔ՝ ՊՐԱԶԻԼԻ ԽԱՅԻ ՄԵՋ

Նրկուշաբթի, 28 նոյեմբերի առաւտուն, Ամեն。Հոգեւոր Տէրը, ընկերակցութեամբ Արհի。Պօղոսեան Գերապայծառին, Գարաքէնեան Գերյարգելիին եւ Մալ Ծեան Վարդապետին, սաւառնակով մեկնեցաւ ղճպի Պրազիլիա, ուր զինք ղիմաւորելու եկած էր Քահանայապետական նուիրակ՝ Արհի。Գարլօ Փուլոնօ։ Հոգեւոր Տէրը հիւրը եղաւ նուիրակին, մինչ Գերապայծառ Տէրն ու երկու Վարդապետները հիւրասիրուեցան Մալ եզեան Վարդապետներու մօտ։

Քաղաքին մայր եկեղեցին այցելել է յետոյ, Ամեն. Հոգեւոր Տէրը իր հետեւ որդներով եւ Քահանայապետական նուիրակին հետ, կէսօրին, այցելեցին Լիբանանեան Դեսպանատունը, ուր եւ ճանապարհութեան մասնակցելին նաեւ Պրազիլի հայի Արքեպիսկոպոսը շեցին: Ճաշին կը յասնակցելին նաեւ Պրազիլի հայի Արքեպիսկոպոսը մը հիմքուն տի Ալմատա Պարթիսթա եւ իր օգնականը, Արքի Ահիա եպիսկոպոսը, ինչպէս նաեւ Լիբանանեան ծագումով երկու

Պրագիլցի երեսփոխաններ եւ այլ անժնաւ որութիւններ : Ճաշի պահուն, Տիար Դեսպանը բարեգալ ու ստի խօսքեր ուղղեց Ամեն. Հոգեւոր Տիբով, ծանրանալ ով յատկապէս Լիբանանի հայ համայնքին ի նպատ Լիբանանեան հայրենիքին բերած օժանդակութեան եւ անոր ըռնած առողջ դիբքին վրայ : Ամեն. Հոգեւոր Տէրը, իր պատասխանին մէջ, յիշեց յատկապէս Լիբանանի համամարդկային նկարագիրը եւ անոր բնակիչ - ներուն եղբայրական համակեցութիւնը հակառակ կրօնական եւ մշակութային տարբերութիւններուն: Լիբանանեան ներկայ պատերազմական ողբալի Վիճակը վերագրեց օտար ուժերու եւ շահերու հետեւանք: Լաւատեսութիւն յայտնեց Լիբանանի ապագային վերաբերեալ: Յայտարարեց թէ Լիբանանի հայութիւնը օրինաւոր իշխանութեան կողքին կ'աշխատի եւ պատրաստ է ամէն զոհողութեան

ՀՈԳԵՒՈՐ ՏԵՐԸ ՊՐԱԶԻԼԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ՔՈՎ

Կէսօրէ ետք, ըստ նախապէս առնուած ժամադրութեան, չոգելոր Տէրը, ընկերակցութեամբ Քահանայապետական նուլիրակին և Արհի. Պողոսեան Գերապայծարին, ունկնդրութիւն մը ունեցաւ Պրագիլի նախազահ ժուան Պաթիստա տի Ֆիկերէթոյի հետ։ Ունկընդրութեան ընթացքին նախազահին նուլիրած է Վարդան Մամիկոն-եանի մետալ ի հոնը։ Նախազահը հետաքրքրուած է անոր Վրայ տըպւած գրութեան իմաստով՝ Կասն կրօնի և հայրենեաց։ Սիրած է նշանաբանը եւ քովը նշանակած անոր թարգմանութիւնը։ Ամեն։ Հոգելոր Տէրը յայտնած է թէ զոհ ու բարգաւած գտած Է Պրագիլահայութիւնը, եւ իր համայնքին ու հայութեան անունով շնորհակալ ու թիւն յայտնած է Պրագիլի պետութեան՝ ջարդէն ազատած հայ զաղթականներ ընդունելուն եւ անոնց հանդէպ զոյց տուած բարեացակամութեան համար։ Նախազահը, կատակելով, պատասխանած է Ամեն։ Հոգելոր Տիրոջ։ բոլոր օտարականները, որ Պրագիլ եկան հաստատուեցան, աշխատեցան ու դիրքի տէր դարձան, մինչ քուն Պրագիլ ցիները շարունակ կը գանգատին իրենց Վիճակին Վրայ։

ՊՏՈՅՏ ՔԱՂԱՔԻՆ ՄԷջ

Նախագահական պալ ատէն ելլելէ ետք, Ամեն. Հոգեւոր
Տէրն ու իրեն հետեւ որդները այցել եցին Պրազիլիայի տեսարժան
վայրերն ու աշտարակը: Սաւառնակի մը օրինակին վրայ շին -
ւած այդ քաղաքը, իր հարիւրաւոր մեծոյի շէնքերով եւ չափա -
զանց լայն իր պողոտաներով, հսկաներու քաղաք մը ըլլալ, կը
թուի, ուր գործի ժամերուն, քաղաքին կեղրոնը, քիչեր կ, երե -
լին փողոցներու մէջ: Կ, ըստեի թէ գիշերը ոչ միայն ամայի են
փողոցները, այլեւ՝ վտանգաւոր:

Վարչամեքենան անկէ սկսեալ կը գործէ: Անկէ կախում ունին անձայրածիր այս երկիրը, 8.514.000քառ. քիլոմետր, եւ իր 130.000.000 բնակիչներուն բախտը: Բայց այդ սիրութ՝ արուեստական՝ է անոր զարկերը չեն թրթուար ժողովուրդին հոգերով...

ԸՆԴՈՒԽԵԼՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԸՆԹՐԻՔ ՆՈՒԻՐԱՆԻՆ ՄՕՏ

Երեկոյեան հիւր եղանք քահանայապետական նուրիակին, որ ընթրիք մը տուաւ ի պատիւ հոգեւոր Տիրոջ եւ անոր ընկերացողներուն: Ընթրիքը շուտով վերածուեցաւ եղբայրական հանդիպումի եւ մտերմիկ խօսակցութեան՝ ընդմէջ նուրիակին ու իր երեք քարտուղարներուն եւ նախողիկոսին ու իր երեք հետեւորուներուն: Խօսակցութեան նիւթերն էին Լիբանանը, չայ ժողովուր դը եւ Արեւելեան ծէսերը: Նուրիակը քաջածանօթ էր երեք նիւթերուն ալ քանի որ նախ քան Պրազիլի նուրիակ անուանուիլը՝ եղած էր՝ Լիբանանի: Ան, 1982ին, Զմմառ, Լիբանան ներկայ եղած էր Ամեն. Հոգեւոր Տիրոջս գահակալութեան հանդիսութեան:

ԱՅՑ ՌԻՍԻ ՃԱԽԵՐՈՅԻ ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ

Յաջորդ օրը, երեքշաբթի 29 նոյեմբեր, օդի մամբով, Ամեն. Հոգեւոր Տիրը, եւ իրեն ընկերացողները ուղղուեցան ղեկավի Ռիօ: Հոս, օդակայանին մէջ, զինք դիմաւ որելու եկած էին տեղւոյն ջոջերէն խումբ մը՝ առաջնորդութեամբ գերյ. Գարբիէլ ծ.կ. Շատարեւեանի: Բոլորը ուղղուեցան ղեկավի Տիկին Արմենուծ.կ. Գասպարեանի տունը, ուր, 1955ին, հիւր եղած էր Կարդինալ Աղամանեան երբ Ռիօ եկած էր:

Չայ զայուրթին հետ Հոգեւոր Տիրոջ հանդիպումը տեղի ունեցաւ նախ Գասպարեաններու տունը՝ մաշի սեղանի շուրջ, ինչպէս նաեւ իրիկուան, Սիրոլիպանէզ ակումբը, ընթրիքի մը ընթացքին: Հոս, Գերյ. Գարբիէլ ծ.կ. Շատարեւեան յաւուր պատշաճի խօսք ուղղեց, փորթուկալ երէն, որուն Հոգեւոր Տիրը պատախանեց հայերէն. Գեր. Նղմէս Վ. Մալթեան, տեղւոյն Վրայ, թարգմանեց փորթուկալ երէնի:

Նոյն օրը, կէսօրէ յետոյ, Ամեն. Հոգեւոր Տիրը այցելեց տեղւոյն Արքեպիսկոպոսը՝ Կարդ. Էօժենիօ Սալէս, որ մինչեւ 1981, Պրազիլի չայ Կաթողիկէ համայնքին վիճակաւորն էր՝ նը շանակուած Ս. Աթոռէն: Ամեն. Հոգեւոր Տիրը իր շնորհակալութիւնը յայտնեց չայ Կաթողիկէ համայնքին մատուցած իր ծառայութեանց համար:

Չորեքշաբթի, 30 նոյեմբերին, Հոգեւոր Տիրը առիթն ունեցաւ այցելելու Փառն տի Ասուքար՝ ի քարծրունքը, ուրկէ կ'երեւի գրեթէ ամբողջ Ռիօն:

Կ'էսօրին, հիւրը եղաւ Պր. Զոհրապ Տատուրեանի, որուն առան մէջ հաւաքուած էին Ռիօ բնակող աւելի քան Վաթսուն հայեր:

Երեկոյեան, Հոգեւոր Տիրը հրաժեշտ առաւ Ռիոյի հայութենէն ու մեկնեցաւ՝ խոստանալով վերստին այցելել Պրազիլը: ՀԱՄԱՐՈՍ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԵԱՆ ԺԱԳՈՒՄԻՒՄԻՆ

Հոգեւոր Տիրոջ Սան Փաւլօ գալստեան առթիւ, չայ Կաթողիկէ Առաջնորդարանը հրատարակեց Համարոտ պատմութիւն չայ Կաթողիկէ Կաթողիկոսութեան ծագումին՝ գրքոյկը, փորթուկալ երէն, որուն մակատը զարդարուած է Ամեն. Հոգեւոր Տիրոջ գունագաղացաւ:

Գրքոյկը կը պարունակէ ոչ միայն չայ Կաթողիկէ Կաթողիկոսութեան ծագումին պատմութիւնը (աշխատասիրութիւն Արհի Ներսէս եպ. Սեթեանի), այլ նաեւ չայ Կաթողիկէ Վերանորոգ Պատրիարքութեան տասնըրութ Կաթողիկոս-Պատրիարքներու համարոտ կեն սագրութիւնը (հաւաքուած՝ Գերյ. Յարութիւն ծ.կ. Թէքէեանի կողմէ):

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Պրազիլի չայ Կաթողիկէ Առաջնորդարանը հրապարակաւ իր խորին շնորհակալութիւնները կը յայտնէ Հայկական Ակումբի Ատենապետ Պր. Փանոս Ներսէսեանին եւ իր Վարչութեան անդամներուն, որոնք անցեալ 24 նոյեմբերին, Ակումբին սրահը սիրայօժար տրամադրեցին Ամեն. Յովհաննէս-Դետրոս Ժիկ Կաթողիկոս-Պատրիարքին ի պատիւ տրուած մաշկերոյթին առթիւ:

Առաջնորդարան

Պրազիլի Կաթողիկէ Հայոց

ՄԵՐ ԲԱՐԵՐԱՐՆԵՐԸ

ՄիՄՈՆ ԵՒ ՄԱՐԻԱ ՇԻՇՄԱՆԵԱՆՆԵՐ

Մեր համայնքի անդամներէն, Պր. Սիմոն Մինաս Շիշմանեան եւ իր ազնիւ տիկինը, Մարիա, պաշտօնապէս մեր Եկեղեցիին կը տակեցին, Սան Փաւլոյի Լիմոն թաղը գտնուող, իրենց տունը:

Մեր Առաջնորդարանին եւ Համայնքին անունով շնորհակալութիւն կը յայտնենք մեր ազնիւ բարերարներուն եւ կ'աղօթենք որ բարին Աստուած Վարծայառոյց ընէ զիրենք ու հարիւրապատիկ հատուցանէ իրենց տուածին փոխարէն հոս եւ երկնքի արքայութեան մէջ:

VISITA PASTORAL AO BRASIL DO KATHOLICOS-PATRIARCA
HOVHANNES-BEDROS XVIII KASPARIAN

CHEGADA DO KATHOLICOS-PATRIARCA (23/11/83)

Após ter visitado a Argentina e Uruguai, chegou a São Paulo, na tarde de 23 de novembro, quarta-feira, Sua Beatitude HOVHANNES-BEDROS XVIII KASPARIAN, acompanhado de Dom Vartan Boghossian, Exarca Apostólico Armênio da América Latina e do Padre Clemente Maldjian, Pároco da Igreja Armênia Católica da Argentina.

Houve, por parte do Governo Estadual, recepção oficial no São Nobre do Aeroporto de Congonhas, na presença de personalidades religiosas e civis e de uma multidão de fieis. Da classe hierárquica, figuravam Dom Décio Pereira, Bispo Auxiliar, representando a Curia Metropolitana de São Paulo; os Monsenhores Nichan Karakeheyen e Gabriel Chadarevian, da Igreja Armênia Católica do Brasil; Mons. Dathev Gharibian, Titular da Diocese da Igreja Apostólica Armênia do Brasil; o Bispo Melquita Dom Spiridon Mattar; e o representante da Igreja Armênia Evangélica do Brasil. Entre os personagens civis, destacavam-se o Consul Geral do Líbano, Fouad Khouri e o Consul de São Paulo, Mansour Abdallah; e o representante do Governo Estadual de São Paulo. Estavam ai representações de varias entidades culturais e civis da Coletividade Armênia de São Paulo.

Durante sua estadia em terra brasileira, o Katholicos-Patriarca teve tratamento oficial.

Recepções e visitas foram a cargo da Comissão Organizadora, encabeçada pelos Monsenhores Nichan Karakeheyen e Gabriel Chadarevian e Sr. Hovhannes Zeitunlian, presidente do Conselho da comunidade.

Precedido de batedores, o carro do alto dignatário, seguido de longo cortejo de carros, dirigiu-se para a sede do Exarcato, sita na Av. Tiradentes, 718. Após da ação de graças, na Igreja de São Gregório Iluminador, Sua Beatitude recebeu, na Sala Parroquial, as saudações de Boas-Vindas do Mons. Karakeheyen, em armênio, e do Mons. Chadarevian, em português. Ao responder, Sua Beatitude agradeceu pelas ovações e ressaltou suas preocupações com o destino de seus filhos, agrupados nesses hospitaleiros países da América do Sul.

Seguiu um Cocktel descontraído e alegre; pois, era pela primeira vez que os presentes, a exceção de poucos, tomavam conhecimento pessoal do ilustre visitante, tão simples e de feições nobres.

VISITAS DE BOAS-VINDAS (24/11/83)

Quarta-feira. Na parte de manhã, a partir das 9,30hs, Sua Beatitude começou a receber visitas de representações religiosas e civis

da Coletividade Armênia de São Paulo. Sucessivamente chegaram, para saudá-lo, o Rev. Antonio Dominoni, da Igreja Armênia Evangélica do Brasil, com sede em São Paulo, e Sr. Hampartzum Momdjian, presidente da mesma comunidade; Mons. Dathev Gharibian, Titular da Diocese da Igreja Apostólica Armênia do Brasil, com sede em São Paulo, na Igreja São Jorge, sita na Av. Santos Dumont, 55, e seu Auxiliar, Pe. Eznik Guzelian, acompanhado pelo Comend. José Dichtchekian, presidente do Conselho da comunidade; Metropolita Dom Inácio Ferzli, Titular de Antioquia e Prelado da Igreja Ortodoxa da comunidade de São Paulo; Sr. Zaven Der-Harutiunian, presidente da Filial de São Paulo da União Geral Armênia de Beneficência (UGAB).

VISITA AO CARDEAL E AO GOVERNADOR DO ESTADO DE SÃO PAULO

No mesmo dia, às 11,30, Sua Beatitude visitou, na sede da Curia Metropolitana, o Arcebispo Metropolitano de São Paulo, Cardeal D. Paulo Evaristo Arns. Foi homenageado num almoço, estando convidados para o encontro, também os três Exarcas Orientais de São Paulo; o Bispo armênio Dom Vartan Boghossian; o Bispo maronita Dom João Chedid e o Bispo melquita (greco-católico) Dom Spiridon Mattar; estavam, também, dois de seus dez Auxiliares na Curia Metropolitana: Bispos Dom José Thurler e Dom Décio Pereira.

Às 15,00hs, Sua Beatitude recebeu, em audiência particular, o responsável pelo Curso de Armênio da USP, Prof. Dr. Yessai Okerouzian.

Na tarde, às 16,30hs, Sua Beatitude esteve no Palácio do Governo, no Morumbi. No encontro cordial e demorado com o Governador do Estado, Franco Montoro, falou-se, entre outras, da Comunidade Armênia do Brasil e, em particular, de São Paulo. Na oportunidade, o Exarca Dom Vartan Boghossian lembrou ao Governador a promessa feita na véspera de sua eleição, de denominar "Estação Armênia" a atual "Ponte Pequena" do Metro.

JANTAR DE HOMENAGEM NO CLUBE ARMÊNIO

À noite, às 21,00hs houve, neste Clube, sito no bairro de Ibirapuera, Jantar de Homenagem e Confraternização, oferecido pela Comunidade Armênia Católica. Na Mesa de Honra, ladeavam Sua Beatitude os Bispos Boghossian, Chedid, Mattar e Ferzli; os Monsenhores Gharibian, Maldjian, Karakeheyen e Chadarevian; o Pe. Eznik Guzelian; e, como figura particular, o Consul do Líbano, Mansour Abdallah.

O locutor do dia, Sr. Harutun Baboghlian, convidou Sua Beatitude para a bênção da mesa, para depois dar início da ordem do dia. Sr. Hovhannes Zeitunlian foi o primeiro a saudar o eminente convidado, em nome da Comunidade Armênia Católica. Emocionado, concluiu: "Beatitude! Sua visita revigora a nossa fé; revitaliza a nossa armenidade; fortalece

a nossa vontade de enfrentar, com coragem, as correntezas que ameaçam-nos submergir e quebrar a nossa decisão de perseverar e sobreviver". Em seguida, foi o Exarca Dom Vartan Boghossian a dar-lhe Boas-Vindas e agradecer a Sua Beatitude, por ter aceito o convite de visitar o Exarcado da América Latina. Em tom empolgante, enfatizou a inquebrantável fé dos armênios para um futuro melhor; fé viva, simbolizada pelas velas ardentes, colocadas aí, nas mesinhas dos comensais. Se referiu para as cores da Bandeira do Brasil: a verde, simbolizando nossas esperanças; a amarela, a persistente e irredutível vontade de trabalho; a azul, o amor de viver e se desenvolver em paz.

Por último, foi a vez de Sua Beatitude. Na sua fala, breve e incisiva, apelou para os Armênios do Brasil, para permanecerem fieis às tradições morais e culturais de seu passado; a prestigiarem sua armenidade; a enfrentarem corajosamente os perigos da "Arma Branca" e, coesos e de mãos dadas, trabalharem, a exemplo de seus irmãos do Líbano, para o bem e o desenvolvimento da Coletividade, parte vital e integrante da Diáspora Armênia dos quatro ventos.

RECEBE E RETRIBUI VISITAS (25/11/83)

Na parte de manhã, entre 9,30-12,00hs, Sua Beatitude recebeu visitas de entidades e de particulares da Coletividade Armênia. Os primeiros a chegar, foram os representantes do "Dro" do FRA, chefiados pelo Sr. Harutiun Sanossian. Foram, sucessivamente, as representantes da Sociedade de Damas Arménias de Assistência (HOM, entidade humanitária), encabeçadas pelas senhoras Mary Mikaelian e Victoria Pandjardjian. Em seguida, Olga Burjakian, declamadora e locutora profissional e diretora do Programa "Seleção Musical Armênia", uma transmissão radiofônica semanal, contando com 27 anos de atividade ininterrupta a serviço da Coletividade Armênia do Brasil. Estiveram, também, parentes e velhos amigos que conheciam-no ainda do Egito (Note-se que Sua Beatitude é natural de Cairo).

Na tarde, veio a saudá-lo um ilustre amigo dos armênios, Joanis Theofanikis, Consul Geral do Governo Grego, em São Paulo. Entre os ambos discorreu-se, entre outras, sobre os últimos acontecimentos no Chipre e os assuntos relativos a "Causa Armênia".

Sua Beatitude saiu para retribuir algumas visitas. Foi para a sede da Filial da União Geral Armênia de Beneficência (UGAB; matriz nos Estados Unidos), sita no bairro de Pinheiros. Ali, foi alvo, por parte dos membros do Conselho Executivo e das Comissões de Damas e de Jovens ("Armenig") da entidade, de uma calorosa recepção. Visitou os vários Departamentos de atividades; admirou a maquete das instalações do futuro "Conjunto Educacional e Esportivo"; expressou-se em termos elogiosos pela solidariedade dos esforços e abençoou a todos, para que os esforços comuns, voltados para o bem da Coletividade e da "Causa Armê-

nia", frutiferas tão logo e com muito brilho. Logo a seguir, Sua Beatitude dirigiu-se, com seu sequito, para a sede da Diocese da Igreja Apostólica Armênia do Brasil. Na entrada da Igreja São Jorge, foi recebido pelos Mons. Dathev Gharibian, Titular da Diocese, e seu Auxiliar Pe. Eznik Guzelian; membros do Conselho Central da Comunidade e seu benemerito presidente Comend. José Dichtchekian, e pelas representantes da Sociedade de Damas Arménias de Assistência (HOM). Na Igreja, ao som de Hinos Sagrados, oficiaram-se rituais reservados nas visitas dos supremos dignatários da Hierarquia. No Salão Nobre da Prelatura Mons. Gharibian deu, numa emocionada ovação, as Boas-Vindas ao Katholico-Patriarca da Igreja Católica Armênia.

CONFERÊNCIA: "LIBANO E OS ARMÉNIOS" (26/11/83)

A sede do Katholico-Patriarcado Armênio Católico encontra-se em Beyrouth, capital do Líbano. O Katholico-Patriarca acompanha de perto o desenrolar dos acontecimentos naquele recanto do Oriente, a "Suíça" de outrora. Ali reside o maior núcleo da Diáspora Armênia, avaliado em torno de 300.000 integrantes; seu estar, bem ou mal, reflete consideravelmente no resto do mundo armênio: da Diáspora e da não muito distante República Armênia.

O momento era oportuno para pedir a Sua Beatitude uma conferência a respeito. A sessão almejada realizou-se às 17,00hs do sábado, no Salão da Igreja São Gregório Iluminador. Do breve apanhado geral, da situação do país anterior à guerra civil, passou-se para o trágico estado atual, qualificando-o como produto não de uma "Causa Libanesa", mas, sim, de interesses internacionais; de ingerências de forças estrangeiras com planos pré-fabricados. Versando sobre a situação dos armênios e de seu alinhamento no atual conflito interno, diz Sua Beatitude: os armênios, também, sofreram e continuam a sofrer desastres e perdas pesadas; quanto ao seu alinhamento, ele inspira-se nos interesses do país. Enfatizou a vitalidade e a insubstituível papel da Coletividade Armênia do Líbano, em prol dos armênios da Mãe-Pátria e dos demais dispersos nos quadrantes da grande Diáspora.

MISSA PATRIARCAL E PRIMEIRA COMUNIÃO (domingo, 27/11/83)

Foi o dia de encontro espiritual da Comunidade com seu Katholico-Patriarca. A coroação culminante de sua Visita Pastoral. Houve, na manhã de 27 de novembro, na Igreja de São Gregório Iluminador, Missa Pontifical. No decorrer da Missa, 13 crianças fizeram sua Primeira Comunião, recebendo-a das mãos do supremo chefe espiritual da Igreja Católica Armênia. Presenciaram a Missa o Bispo Dom Spiridon Mattar, da Igreja Melquita; o Consul Geral do Líbano. Sr. Dot. Fouad Khouri

Dathev Gharibian, Titular da Diocese da Igreja Apostólica Armênia. Após da leitura do Santo Evangelho, Sua Beatitude deu sua mensagem de "abrir o coração para o Cristo", aproveitando do Ano Santo em curso; de zelar sobre as sagradas tradições da família; de colaborar com seus chefes religiosos, em benefício da comunidade, da armenidade e da salvação das almas. Ressaltou, mais uma vez, suas preocupações, que nutre, de sua distante sede, para os filhos que se encontram em terra brasileira.

FLORES NO MONUMENTO DOS MARTIRES ARMÊNIOS DE 1915

Logo após da Missa Pontifical, um cortejo formado da classe eclesial das três comunidades armênias, de seus Conselhos e de uma multidão de fieis, dirigiu-se para a "Praça Armênia", localizada quase num triângulo das três Igrejas e onde está erguido o Monumento dos Martires Armênios do Genocídio de 1915.

O Katholicos-Patriarca depositou uma Coroa de Flores. Seguiu, no local, Ofício de Requiem em memória dos 1.500.000 vítimas tombados "Pela Religião e Pela Pátria", reclamando justiça para a "Causa Armênia".

CHURRASCO - FESTEJO

Do Monumento, o cortejo foi para o Campo Esportivo da Igreja de São Gregório Iluminador. Foi oferecido, aos presentes, o tradicional churrasco. Junto ao Katholicos-Patriarca, participavam da alegria popular o Exarca Bispo Boghossian; chefes das Igrejas irmãs; e, representantes das entidades culturais e benficiantes e grande público da Coletividade. O festejo deu oportunidade para muitos puderem saudar, de perto, o seu Katholicos-Patriarca.

NA RESIDÊNCIA DO SR. HOVHANNES ZEITUNLIAN

Pelos serviços prestados à Comunidade, Sr. Hovhannes Zeitunlian, presidente do atual Conselho da Igreja de São Gregório Iluminador, é figura conhecida dentro da Coletividade Armênia de São Paulo.

Sua Beatitude quis cumprimentá-lo pessoalmente, visitand-o na própria residência. O gentil casal, Hovhannes e Anahid, cercados de seus filhos, genros e netos, e do vice-presidente do Conselho, Sr. Hovhannes Behisnlian e sua esposa Dna. Madalena, receberam com muita emoção e alegria o ilustre Dignatário. Um jantar oferecido a Sua Beatitude e comitiva, composta do Exarca Bispo Boghossian e dos Monsenhores Karakeheyian e Chadarevian, completou o dia comemorativo desta nobre família.

RUMO A BRASILIA, CAPITAL DO BRASIL (28/11/84)

Pela manhã da segunda-feira, de 28 de novembro, Sua Beatitude e comitiva (o Exarca Dom V. Boghossian e os Monsenhores N.Karakeheyian e C. Maldjian) viajaram de avião, rumo a capital Brasilia, sendo recebidos pelo Nuncio papal, Dom Carlo Furno. Sua Beatitude foi hospede do Nuncio, enquanto o Exarca e os Monsenhores hospedaram-se junto aos Padres Salesianos.

Após de visitar a Catedral, Sua Beatitude e comitiva, acompanhados do representante papal, foram ao meio-dia, para a Embaixada do Líbano. Participaram do almoço servido, também o Arcebispo de Brasília, Dom José Newton de Alameda Baptista e seu Auxiliar, Dom Ávila.

Nas conversações decorridas, nesse encontro, não poderia faltar o problema libanês. Sua Beatitude, o Nuncio Apostólico e alguns da comitiva conheciam bem aquele país. O Dignatário da Igreja Armênia ressaltou o caráter universalista e humanitário do homem libanês, um "cidadão do mundo"; não fossem ingerências alheias, as diferenças de crença e de cultura em nada afetariam a harmoniosa convivência dos habitantes do país. A atual guerra civil e a situação calamitosa do país atribuiu, Ele, à confrontação de interesses multinacionais de forças externas. Manifestou seu otimismo no futuro daquele país. Quanto à posição dos armênios neste conflito, Ele confirmou de "alinhamento ao lado da Autoridade legalmente constituída".

O KATHOLICOS-PATRIARCA JUNTO AO PRESIDENTE DO BRASIL

Na tarde do mesmo dia, Sua Beatitude, acompanhado do Nuncio papal e do Exarca Dom V. Boghossian, foi recebido pelo Presidente do Brasil, João Batista de Figueiredo. Durante a audiência, ofereceu ao Presidente a Medalha do Generalissimo Vardan (figura do V século, para os armênios, símbolo de amor pátrio), trazendo a inscrição em armênio "Pela Religião e Pela Pátria". O Presidente gostou da inscrição e notou sua versão em português. Sua Beatitude manifestou a satisfação, em encontrar seus patrícios bem situados social e economicamente. Em nome de todos os Armênios, agradeceu o governo brasileiro, por ter acolhido fraternalmente os patrícios imigrantes que, salvos do Genocídio de 1915, encontraram aqui sua pátria de adoção. Com muito humor, o Presidente respondeu: "Todos os estrangeiros, que se estabeleceram no Brasil, trabalharam e ganharam posições; enquanto, os próprios brasileiros continuam a reclamar de suas condições".

PASSEIO PELA CAPITAL BRASILIA

Ao sair do palácio presidencial, Sua Beatitude e comitiva se deram a passear pelos lugares panorâmicos da capital; entre outros,

foram na Torre. Modelada na forma de um avião ("Plano Piloto"), pela grandiosidade de suas construções e suas avenidas e pelas características arquitetônicas, a capital federal, Brasília, impressiona como "Cidade dos Gigantes". No entanto, no horário comercial pouca gente nota-se nas ruas da parte central; no noturno, solitárias suas ruas, provocando sensação de medo.

Geometricamente localizada no ponto central do país continental, Brasília diz-se ser o "Coração" do Brasil. Estão ali todos os Ministérios do Governo Federal; todas as Embaixadas de países estrangeiros. Dali funciona o "Coração-Maquina" governamental. Dependem dali os 8.513.844 km² de terras e a sorte de 130.000.000 de habitantes.

RECEPÇÃO E JANTAR NA NUNCIATURA APOSTÓLICA

À noite, Sua Beatitude e Comitiva foram recepcionados pelo Representante Papal. No jantar oferecido, criou-se ambiente de conversação descontraída entre o Núncio, assistido de três Secretários, e Sua Beatitude e comitiva. Assuntos: Problema libanês; os Armênios; as Igrejas Orientais. O Núncio, conhecedor a fundo dos assuntos em debate; antes de ser nomeado para a nova representação, junto ao governo brasileiro, esteve no Líbano e em permanente contato com os grupos comunitários. Em 1982, esteve presente, no Mosteiro de Bzomar (Líbano), na cerimonia de entronização de Sua Beatitude.

VISITA À COLETIVIDADE ARMÊNIA DO RIO DE JANEIRO (29/11/83)

Na terça-feira, de 29 de novembro, Sua Beatitude e comitiva viajaram de avião rumo a Rio de Janeiro. No Aeroporto, foram recebidos pelo Mons. Gabriel Chadarevian e grupo representativo da coletividade armênia da "Cidade Maravilhosa". Todos dirigiram-se para a residência da Sra. Armenuhi Gasparian, onde hospedou-se, em 1955, o Cardeal Agagianian durante sua visita à cidade. Aqui, Sua Beatitude recebeu as Boas-Vindas da Coletividade Armênia. À noite, jantar no Clube Siro-Libanês. As palavras proferidas em português pelo Mons. Chadarevian, Sua Beatitude respondeu em armênio, agradecendo pelas honrarias, sendo sua fala traduzida concomitantemente para o português pelo Pe. Maldjian.

Na tarde, Sua Beatitude e comitiva visitaram o Cardeal Dom Eugenio de Araujo Sales, até o ano de 1981 responsável, junto a Santa Sé, pelos assuntos da Igreja Armênia Católica. O Dignatário armênio agradeceu-o pelos serviços prestados em prol da Comunidade Armênia Católica.

COM "CRISTO REDENTOR" NO PICO DE PÃO-DE-AÇUCAR (30/11/83)

Na quarta-feira, de 30 de novembro, Sua Beatitude e comitiva

estiveram nas alturas do pico de Pão-de-Açucar. Admirou a rara visão panorâmica que aquela altura, dominada pelas asas do Redentor, proporciona ao visitante.

Ao meio-dia houve recepção na residência do Sr. Zohrab Dadurian, onde mais de 60 armênios do Rio tiveram a oportunidade de ovacionar e homenagear o ilustre visitante.

No entardecer, Sua Beatitude despediu-se de seus patrícios do Rio de Janeiro, com a promessa de voltar, outra vez, ao Brasil.

BREVE HISTÓRICO DA ORIGEM

DO

KATHOLICOSATO(PATRIARCADO) ARMÊNIO CATÓLICO

Na ocasião de chegada, a São Paulo, do Katholicos-Patriarca HOVHANNES BEDROS XVIII KASPARIAN, o Exarcato Apostólico Armênio no Brasil, publicou um livreto em português, intitulado "Breve Histórico da Origem do Katholicossato(Patriarcado) Armênio Católico", trazendo na capa, em cores, o Brasão de Sua Beatitude. A introdução e a redação portuguesa do livreto, assim como da presente reportagem de acima, são do Prof. Dr. Yessai O. Kerouzian, da Universidade de São Paulo.

O livreto contem o histórico, em resumo, da origem do Katholicossato(Patriarcado) Armênio Católico (trabalho de Dom Nerses Setian) bem como Breves Biografias dos 18(dezoito) Katholicos-Patriarcas do referido Patriarcado (elaboração do Mons. Harutiun Tekeyan).

P R I M E I R A C O M U N H Ã O

São os seguintes os nomes das crianças que receberam a Primeira Comunhão no dia 27 de Novembro de 1983, das mãos de Sua Beatitude Hovhannés Bedros XVIII Kasparian.

1.- Boyadjian Valesco	Elisa Maria
2.- Boyadjian Valesco	Gustavo Henrique
3.- Distchekian	Adriana
4.- Geamaruste Carvalho	Adriana
5.- Kherlakian	Alberto Jr.
6.- Mahseredjian	José Ricardo
7.- Mano	Carina
8.- Sazdjian	Claudio Carlos
9.- Tchakerian	Ana Paula
10.- Tchakerian	André
11.- Tchakerian	Cesar
12.- Yapudjian	Patricia Elisa
13.- Yaroussalian	Fábio.

ՀԱՄԱՅՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

**ԱՆՄՐԱՏ ՅՂՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅ ՔՈՅՉԵՐՈՒ ՄԻԱԲԱՍՈՒԹԵԱՆ
(Նարունակութիւն նախորդ թիւեն)**

Մինչ այս, վարչութիւնը լծուեցաւ օրուան հրատապ եւ ստիպողական ծնոնարկին՝ որբերու հոգատարութեան։ «Սրբու հի Աննա»որը բանոցը լայն բացաւ իր դուռները բախտազուրկ փոքրիկներուն առջեւ, մինչ Սամաթիոյ վարժարանին մէջ, մեծ շէնք մը կառուցուեցաւ որ բուհիները անմիջապէս պատսպարել ու համար։

Քաղաքականութեան աննպաստ ըլլալուն պատճառաւ, Արհինաց լեան Գերապայծառին ծիգերուն շնորհիւ եւ նորին Սրբութիւն Պիոս Ժն. Սրբազն Քահանայապետին հրաւերին վրայ, 400 որբու հի Հոռոմ տարուեցան՝ 12 մայրապետներու գլխաւորութեամբ։ Այս որբու հիները, նաև Քահանայապետական ամառանոցին մէջ մնալ է յետոյ, ղրկուեցան Թօրինօ, ուր նոյն Քահանայապետին անունը կրող որ բանոցին մէջ, -որպէս բարձրագոյն վարժարան- վայելեցին ամէն քարիք՝ շնորհիւ իտալ ացի բարերարներու։ 1930էն յետոյ մնացող որբու հիներն ալ տեղափոխուեցան Փրանսաւ։

1923ին, նորընծայարանն ու Մայր վարչութիւնը անցան Հըռոմ ու հաստատուեցան հոն՝ նոր շէնքով եւ կանոնական կազմով։

Անգամ մը որ Հըռոմ հաստատուեցաւ Միաբանութիւնը, Մայր վարչութիւնը, գլխաւորութեամբ ընդհ. Մեծաւորու հի Մօր, սկսաւ, մեծ ծիգերով՝ վարժարաններ բանալ, հոն՝ ուր թափառական հայերը տեղաւորուած էին։

Հալէպի մէջ բացուեցան երկու նոր վարժարաններ եւս եւ որբանոց մը։ Եզիպտոս, Ալէքսանտրիոյ մէջ, բացուեցաւ ուրիշ վարժարան մըն ալ, ինչպէս նաեւ Հելիոբուլիս, Գահիրէ, որ բրագաւած վիճակի մէջ է։ Սուրիոյ մէջ՝ ծարապլուս, Քեսապ, Դամասկոս, Քամշլիէ, Հասաքէ քաղաքներուն մէջ ալ դպրոցներ բացուեցան։

Ներկայիս, Լիբանան, Պէյրութի մէջ, մին երկրորդական, երկուքը միջնակարգ վարժարաններ ունինք բարգաւած։ Բացուած են նաեւ վարժարան եւ որբանոց Այնառի մէջ, վարժարան եւ փոքր ընծայարան Զահի էրի մէջ։ Աղջկանց որբանոց մը Զմմառու մէջ։

Պահտատի մէջ ունինք երկրորդական վարժարան, Թեհերանի մէջ երկրորդական վարժարան մը 2000 հայ աշակերտներով եւ ծերանոց մը, երուսաղէմի եւ Ամմանի մէջ մէկ մէկ վարժարան, Փրանսաւ երեք վարժարան, Քարիզ, Մարսիլեա եւ Լիոն։

Միացեալ նահանգներու մէջ մեր Քոյրերը դպրոց մը ունին Փրալատել Փիա, բարգաւած վիճակի մէջ, եւ նորաբաց ու յաջող դպրոց մը Պոստոնի մէջ։ Գանատա Քոյրեր նոր դրկուած են դպրոց բանալ ու համար։

1983ի դպրոցական տարեշրջանին, Սան Բաւլոյի մէջ, բացւեցաւ հայ կաթողիկէ ժողովրդապետական դպրոց մը, «Ազգային Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ վարժարան» անուան տակ, ուր կ'աշխատին Անա-

րատ Ցղութեան հայ Քոյրերը մեծ նուլիրումով։ Լիայոյս ենք որ պատուարժան հայ ծնողները կը վստահին իրենց սրտի հատոր զաւակները մեր Քոյրերուն մայրենի խնամքին, որպէսզի այս նորածին վարժարանը ամի, զարգանայ եւ կարենայ իր ազգօգուտ նապատակին հասնիլ, այսինքն՝ հայ մանուկին սորվեցնել մեր ուկեղնիկ դարաւոր հայ լեզուն եւ ջամբել անոր հայեցի դաստիարակութիւն։

Թէեւ վերոյիշեալ դպրոցներէն ոմանք գոցուած են պարագաներու բերմամբ, սակայն ունինք այսօր 28 տուն, 140 մայրապետներ, որոնք մեծ նուլիրումով կ'աշխատին, առաքելութիւններուն մէջ։

Ինչպէս տեսանք, Միաբանութիւնս շատ դժուարութիւններու ենթարկուած է, իր ծագումէն ի վեր։ Անիկա հուրէ եւ սուրէ անցնելով հանդերձ, նախանամական հրաշքով միայն կրցած է ապրիլ ու գործել, եւ կը գործէ այսօր ալ, որովհետեւ Անարատ Ցղացեալ կոյս Տիրամօր Տունն է եղած նա, եւ կը մնայ այնպէս։

Մայր Երմինեա Քեչեմեան

ԿՐՈՆԱԿԱՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻ 25 ԱՄԵԱԿ

25 տարի առաջ, 9 Դեկտ. 1958ին, Քոյր Տիգրանու հի եւ Քոյր Արմենու հի Փաշանեաններ, Հոռոմի մէջ, իրենց անձը նուլիրեցին Աստուծոյ՝ աղքատութեան, ողջախոնութեան եւ հնազանդութեան ուխտերով։ Ցիշատակելու համար սոյն երջանիկ օրը, Գերյ. Գաբրիէլ ծ.վ. Նատարելեան, որ զիրենք Հոռոմ դրկած էր, Ս. Պատարագ մատոյց՝ ի ներկայութեան՝ երկու յորելեարներուն, Մայր Երմինիայի, Քոյր Այտայի, իրենց մօր՝ տիկին Հայկու հիին, հարազատներու և բարեկամներու։ Իր քարոզին մէջ, Գերյարգելի պատարագի շը ծանրացաւ կեանքի նուլիրումին եւ հնազանդութեան գեղեցկութեան վրայ։ Ս. Պատարագի Վերջաւորութեան, երկու Քոյրերը խորանին առջեւ, նորոգեցին իրենց ուխտերը։

Մեր նախնիքներուն մայթանքը կը կրկնենք մեր առաջինագարդ երկու Քոյրերուն։ Աստուծած ծեզ ծեր կոչման մէջ հաստատ պահէ։ Եւ կ'աւել ցնենք։ ծեր օրինակը ուրիշներ եւս վարակէ բոլորանուէր Աստուծոյ նուլիրուելու

ԵՐԿՈՒ ՄԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԿԸ ՓՈԽԱԿՐՈՒԻՆ

Սան Փաւլոյին կը կանչուին և այլ տեղ կը դըրկրւին։ 19 Դեկտեմբերին, Մայր Երմինիա, պաշտօնով կը մեկնի Գանատա, մինչ Քոյր Այտա, Հոռոմ, 20 Դեկտեմբերին։

HISTÓRIA RESUMIDA DA CONGREGAÇÃO
"IMACULADA CONCEIÇÃO" DAS IRMÃS ARMÊNIAS CATÓLICAS
 (continuação do nº anterior)

Nesse interim, empenhava-se a Diretoria na tarefa ardente e imperativa do dia, ou seja, cuidar dos órfãos armênios. O Orfanato Santana abriu amplamente as suas portas para receber as crianças desafortunadas, enquanto no colégio de Samatia construia-se um grande prédio para o amparo imediato das meninas orfãs.

Frente às condições adversas da política, por iniciativa e empenho do arcebispo Mons. Nazlian e a convite de S.S. o Papa PIO XI, 400 órfãs foram levadas para Roma, acompanhadas de doze Irmãs religiosas. Aquelas órfãs, após permanecer algum tempo no Castelo de verão do Papa, foram encaminhadas a Torino e internadas no "Orfanato Pio XI", colégio de grau superior, onde foram objeto de todas as atenções e cuidados graças a benfeiteiros italianos. Em 1930, as que permaneciam ainda no Orfanato foram transferidas para a França.

Em 1923, também o Noviciado e a Diretoria-Matriz transferiram-se para Roma onde se estabeleceram num prédio novo e com novos regulamentos canônicos.

Uma vez a Congregação estabelecida em definitivo na cidade de Roma, a Diretoria-Matriz, sob a chefia da Madre Superiora, iniciou com grande afinco a abertura de novos colégios em toda a parte onde estivessem recolhidos armênios emigrados.

Em Alep abriram-se mais dois colégios novos e um orfanato. Mais um colégio em Alexandria, no Egito, como também em Heliópolis, no Cairo. Igualmente na Síria foram abertas escolas nas cidades de Djarablús, Kessáb, Damasco, Camichlié, Hassaké.

No Líbano, temos atualmente três colégios florescentes, um secundário e dois de curso elementar; em Andjár, um colégio e um orfanato; em Zahlé um colégio e um pequeno noviciado, e em Bzómmar um orfanato para meninas.

Em Bagdá, dois colégios secundários; em Teerã, um colégio secundário com 2.000 alunos armênios, e em Asilo de Velhos; em Jerusalém e em Amã, um colégio em cada cidade; na França, três colégios localizados nas cidades de Paris, Marselha e Lyon.

Nos Estados Unidos da América do Norte as nossas Irmãs dirigem uma escola próspera em Filadélfia e uma recém-inaugurada e bem sucedida em Boston. E mais recentemente, foram mandadas para o Canadá algumas freiras para fundarem uma escola naquele país.

No ano escolar de 1983, inaugurou-se nesta cidade de São Paulo uma escola paroquial armênia católica com o nome de "Escola Nacional São Gregório Iluminador" na qual trabalham com grande dedicação as Irmãs Armênias da Imaculada Conceição. Estamos com esperança plena de que os honoráveis pais continuarão a confiar os queridinhos de seus corações aos cuidados maternais de nossas Irmãs, para que esta escola recém-nascida cresça, se desenvolva e consiga alcançar a meta por ela proposta de tornar-se útil à nação armênia, isto é, ensinar às crianças nossas a nossa áurea e preciosa língua secular armênia e alimentá-las com educação verdadeiramente digna de Armênio.

Apesar de certo número de escolas acima relacionadas estarem hoje fechadas por força de circunstâncias diversas, a nossa Imaculada Conceição conta na atualidade 28 instituições com 140 religiosas trabalhando com toda a dedicação, dentro do apostolado.

Como vimos nesta História Resumida, a nossa Congregação esteve sujeita a inúmeras dificuldades desde o dia em que nasceu. A despeito de todas as provações enfrentadas, passando literalmente pelo fogo e pela espada, sobreviveu e esteve ativa somente por milagre da Providência Divina, e hoje continua a trabalhar com afinco porque foi ela a Casa da Imaculada Santa Virgem Mãe de Deus, e assim permanece.

Fim

Madre Erminia Ketchedjian

Tradução de Meguerditch Ekizlerian

PEREGRINAÇÃO PARA ROMA E ARMÉNIA

O Exarcado Apostólico Armênio está organizando uma PEREGRINAÇÃO na ocasião do ANO SANTO para ROMA e ARMÉNIA, do dia 04 de abril até 06 de maio de 1984.

Para mais informações favor dirigir-se a secretaria da Paróquia. Fons. 227-6703 ou 228-4084

ՄԱՐԴԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ... ՀԵԶՈՒՈՎ

Երկու կերպով՝ կարելի է մարդ սպաննել :

Առաջին կերպը՝
անոր կեանքը առնելն է,

Երկրորդը՝
զայն վարկաբեկելը :

Առաջին կերպով մարդ սպաննել ,

անոր կեանքը առնելը ,

կ' ըլլայ

զէնքով

սուրով

ծեծով

ջուրով

հուրով

Եւ ուրիշ հազարումէկ ճեւերով :

Երկրորդ կերպով մարդ սպաննելը ,

զայն վարկաբեկելը ,

որ դժբախտաբար աւելի յամափ կը պատահի -

կ' ըլլայ լեզուով .

բամբասանքով

զրպարտութեամբ

սուտ վկայութեամբ

յանդուգն դատողութեամբ ,

այլ խօսքով :

չարախօսութեամբ :

Բամբասանքով

ուրիշի կը պատմեն մէկու մը գործած յանցանքը կամ սխալը :

Զրպարտութեամբ

յանցանք մը կամ սխալ մը կը վերագրեն անմեղի մը :

Սուտ վկայութեամբ

Երդում մը ալ կ' ընեն

յանցանք մը կամ սխալ մը վերագրելու անմեղի մը :

Յանդուգն դատողութեամբ ,

անհիմն պատճառներու վրայ հիմնուած ,

ուրիշի մը բարի դիտառութիւնը չար կը մեկնեն :

Մարդկային ընկերութեան մէջ

անհատի մը վայելած վարկը ,

վայելած յարգանքը ,

իր կեանքին չափ թանկագին է :

Մարդ մարդէ կը տարբերի
ոչ այնքան

տարիքով
ֆիզիքական ուժով
դրամով
ուսումով

որքան

վարկով
մարդոց առջեւ վայելած արդար յարգանքով :
Չարախօսութեամբ

կը վարկաբեկուի մարդը
կը վնասուի անոր վայելած բարի համբաւը
կը քանդուի անոր ապագան
կ' անպատուուի անոր գերդաստանը :

Մարդիկ

առ հասարակ կը սոսկան
մարդ սպաննելէ
արիւն թափելէ

քայց կը մոռնան

որ չարախօսութեամբ
մեծամեծ չարիքներ կը գործուին
ընտանիքներ կը քանդուին :

Որքան ընտանիքներ քայքայուած են
որքան եղբայրներ ու բարեկամներ թշնամացած
որքան բարի գործներ խափանուած
չարախօսութեան հետեւանքով :

Չարախօսութիւնը կը նմանի ցեխի
որ նոյնիսկ երբ ոսկիի վրայ նետուի
կ' արգիլէ անոր վայելը, զէթ ժամանակ մը,
մինչեւ որ հանուի վրայէն
ցեխը

որ իրմէ չէ :

Ցեխի մէջ կոխող մարդոց համար
դիւրին է ցեխ նետելը
անցորդներու վրայ ...

..

Զէնքի մահով

մարդ մէկ անգամ կը մեռնի ,
լեզուի մահով՝ ամէն օր ...

Աստուած իմ, որքան ծանր ըլլալու է
լեզուով սպաննողներուն պատիժը :

Նշան ծ.Վ.Զէհեան

HOMICÍDIO COM LÍNGUA ...

É de duas maneiras que se mata uma pessoa.
A primeira,

tirando-lhe a sua vida;

a secunda,

difamando-a.

Matar uma pessoa da primeira maneira,

tirar-lhe a vida,

faz-se com

arma

espada

pancada

água

fogo

e com muitos outros modos.

Matar uma pessoa da secunda maneira,
difamá-la,

-o que infelizmente acontece mais frequentemente-
efetua-se com a língua

detracção

calúnia

falso testemunho

juizo temerário,

ou seja,

com maledicência.

Com a detracção,

se conta à outrem a culpa ou erro cometido por alguém.

Com a calúnia

atribui-se uma culpa ou um erro a um inocente.

Com o falso testemunho

acrescenta-se mais um juramento

para atribuir uma culpa ou um erro a um inocente.

Com o juizo temerário,

baseado em motivos sem fundamento,

interpreta-se mal a boa intenção de uma pessoa.

Na sociedade humana

a fama,

o respeito de que goza uma pessoa,

é tão preciosa quanto a sua vida.

Uma pessoa diferencia-se da outra
não tanto

pela idade

pela força física

pelo dinheiro

pelo estudo

quanto

pela estima,

Com a maledicência

descredita-se a pessoa

fica lesada da fama que desfruta,

aruina-se o seu futuro

desonra-se a sua família.

Os homens, em geral,

tremem em matar alguém,

em derramar sangue,

mas esquecem

que com a maledicência

operam-se males ingentes

destroem-se famílias.

Quantas famílias estão desmanteladas,

quantos irmãos e amigos transformados em inimigos,

quantas boas obras frustradas,

por motivo da maledicência.

A maledicência é como a lama,

a qual, mesmo jogada sobre o ouro,

impede o seu brilho, ao menos por pouco tempo,

até removida

a lama

que o cobre

e que não é dele.

Para os homens que pisam na lama

é facil jogar lama

aos transeuntes ...

Quem morre por arma

morre só uma vez.

Quem morre pela língua,

morre todo dia ...

Meu Deus, quanto rigoroso deve ser
o castigo de quem mata pela língua ...

ՄԵՐ ԼՈՒՐԵՐԸ

ՄԵՐ ԼՈՒՐԵՐԸ

ՄԵՐ ԱՌԱՋՆՈՐԴԸ ՄԵՐ Մէջ

Թէեւ Լատին Ամերիկայի մեր գլխաւոր կեղրոնք Պուէնոս Այ-
ռէս է, սակայն Սան Փաւլոյի և մեր միւս առաքել պայմանագրուն հան-
դէպ, մեր Առաջնորդը, Արհի. Վարդան Եպ. Պողոսեան, ունի հով-
ւական պարտականութիւններ:

Այդ պարտականութիւններուն բերումով, Գերապայծառ Տէրը, զանազան առիթներով մեր մէջ տեսնելու և իր խորհուրդներուն ու գործունէութիւններուն պտուղը վայելելու ուրախութիւնն ունեցանք: Առաջին անգամ զինք մեր մէջ ունեցանք 29 Յուլիսին 8 օ-
գոստոս, ապա 29 Սեպտեմբերէն 9 Հոկտեմբեր. հուսկ՝ 23 նոյեմ-
բերէն 3 Դեկտեմբեր (Հոգեւոր Տիրոջ Պրազի այցելութեան առթիւ): 24 Դեկտեմբերին դարձեալ մեր մէջ ունեցանք զինք, որ Սուրբ Ժննդեան հայրապետական Պատարագը մատոյց:

Հ . Կ . Ե . Մ .

1983ի երկրորդ կիսուն, մեր Հ.Կ.Ե.Մ.Ի երիտասարդներուն ունեցած գլխաւոր գործունէութիւններէն մին հանդիսացաւ անոնց մասնակցութիւնը «Հայկական Թ. Բաժակի» մրցուներուն՝ Սան Փաւ-
լոյի հայկական երիտասարդական միութիւններու միջեւ: Ապա, ա-
նոնք, 14 Օգոստոսին, կազմակերպեցին «Հայրերու Օրը», իսկ 23
Հոկտեմբերին՝ «Մանուկներու Օրը»: Ամեն. Հոգեւոր Տիրոջ Հով-
ւական Այցելութեան օրերուն, Հ.Կ.Ե.Մ.ականները իրենց գործոն
մասնակցութիւնը բերին կազմակերպուած զանազան ժեռնարկներուն:

ՀԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿ ՏԻԿԱՆՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ

Յուլիս ամիսէն աստին, Հայ Կաթ. Տիկնաց Միութեան գրեթէ
միակ ժեռնարկը հանդիսացաւ «նորոյթի տողանցքը», որ տեղի ունեցաւ 28 Սեպտեմբերին, «Պիտք Ֆրանսա»ի սրահին մէջ: Ներկանե-
րուն հոծ թիւը, ներկայացուած նորածեւութիւնները, համարամ ու-
տելիքները եւ տիրող խանդակառ մթնոլորտը բոլորին կողմէ բազմի-
ցը գնահատուեցան եւ մեր ժրաշան տիկինները արդար գովասանքի
արժանացան:

Այդ առթիւ, մեր համայնքին վարչութեան ջանքով լոյս տե-
սած եւ ներկաներուն բաժնուած հեռածայնի թիւեր նշանակելու տե-
րակը հիացում պատճառեց բոլորին:

Կը շնորհաւ որենք զիրենք եւ նոր ժեռնարկներ կանկալենք:

ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ ԴԵՊԻ ՀՐՈՍ ԵՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Լատին Ամերիկայի Հայ Կաթ. Առաջնորդարանը կը ծրագրէ
ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ յը կազմակերպել, Սուրբ ՏՄՐՈՒԱՆ առթիւ
դէպի Հոռմ եւ Հայատան, 4 Ապրիլէն 6 Մայիս:
Մանրամասնութեանց համար դիմել մեր ժողովրդապետութեան
գրասենեակը: Հեռ. 227-6703 եւ 228-4084:

NOSSAS NOTÍCIAS

- o -

O NOSSO ORDINÁRIO ENTRE NÓS - Embora Buenos Aires seja o principal centro do Exarcado da América Latina, todavia o nosso Ordinário, S. Excia Dom Vartan Boghossian, tem também obrigações pastorais que dizem respeito à São Paulo e outras Missões apostólicas.

No ato de cumprimento destes deveres, tivemos em diversas ocasiões a alegria da presença de S. Excia entre nós e gozar do fruto dos seus conselhos e atividades: a primeira vez desfrutamos da sua companhia desde 29 de julho até 8 de agosto; depois, de 29 setembro até 9 de outubro; enfim de 23 de novembro até 3 de dezembro (na ocasião da visita do Patriarca ao Brasil). Dia 24 de dezembro o tivemos mais uma vez entre nós, quando da celebração da Missa Pontifical no dia de Natal.

U.J.A.C. - No 2º semestre de 1983, uma das principais atividades dos nossos jovens da U.J.A.C. foi a sua participação nas competições da "9ª Copa Armênia" entre as entidades juvenis Arménias de São Paulo.

Depois, eles organizaram dia 14 de agosto, o "Dia dos Pais", e dia 23 de Outubro o "Dia das Crianças".

Na ocasião da visita Pastoral de S. Beatitude o Patriarca os jovens da U.J.A.C. participaram ativamente das diversas iniciativas organizadas.

SOCIEDADE DAS DAMAS ARMÉNIAS CATÓLICAS - Desde o mês de julho a quase única iniciativa das Damas Arménias Católicas foi o "Desfile de Modas" que teve lugar dia 28 de setembro, na Sala do "Buffet França". O grande número dos presentes, as novidades modísticas apresentadas, as comidas saborosas, e a atmosfera de entusiasmo reinante foram à medida apreciadas e as nossas dedicadas Damas granjearam justos e merecidos louvores.

O luxuoso quaderno das listas telefónicas preparado e distribuído aos presentes pelos cuidados da Diretoria foi motivo de admiração para todos.

Estamos na expectativa de novas iniciativas da parte das nossas bemfazejas Damas.

DUAS IRMÃS - Foram chamadas de São Paulo e enviadas para outras missões, a Me. Herminia (19 de Dezembro) para o Canadá, e a Ir. Aida para Roma (20 de Dezembro).

REUNIÃO DE SACERDOTES ARMÉNIOS - Realizamos com muito proveito, de 17 a 22 de outubro, na sede geral do Exarcado, em Buenos Aires, a primeira reunião dos nossos Sacerdotes Armênios da América Latina. Estiveram presentes onze eclesiásticos entre Sacerdotes de rito armênio e Sacerdotes armênios que servem o rito latino.

NOSSA ESCOLA - Nossa Escola Armênia São Gregório Iluminador concluiu seu primeiro ano de atividade. Seguimos, mais confiantes do que nunca, depositando nossas esperanças nessa obra educativa imprescindível para a Comunidade. As matrículas para 1984 já estão abertas. O interesse de todos pela escola da Comunidade e a decisão patriótica dos pais de matricularem ne-la suas crianças, o que é também um dever moral, há de incentivar ainda mais a obra que desenvolvemos com muito interesse e responsabilidade. A satisfação dos pais dos nossos alunos é conformação disso.

É sempre bom recordar: "Uma Comunidade sem escola é uma família sem filhos".

25 ANOS DE VIDA RELIGIOSA

Há 25 anos, no dia 9 de Dezembro de 1958, as Revdas Irmãs Dikranuhi e Armenuhi Pajamian ofereceram-se à Deus com Profissão Religiosa, formulando os seus votos de pobreza, castidade e obediência.

Em comemoração daquele dia feliz, Mons. Gabriel Chadarrevian o qual as mandará à Roma, ao convento das Irmãs Armênias da Imaculada Conceição, celebrou uma missa na presença das duas jubilares, da Me. Herminia, da Ir. Aida, da sua progenitora Da. Hayguhi e de familiares e amigos. No seu sermão o Revmo Mons. insistiu sobre a sublimidade da doação da vida e sobre a beleza da Sta. obediência.

No término da Missa, as duas Irmãs renovaram os seus votos diante do altar. Reformulamos às nossas duas virtuosas Irmãs a suplica dos nossos antepassados: "Que Deus vós conserve firmes na sua vocação". E acrescentamos "que o vosso exemplo contagie também outras para se dedicarem plenamente à Deus".

ESCOLA ARMENIA SAO GREGORIO ILUMINADOR

funcionando no período da tarde, das 13 às 17 hrs.

MATRICULAS ABERTAS

Em 1984 já teremos três classes abrangendo toda a faixa do Ensino Infantil para alunos dos 3 aos 6 anos.

Início das aulas: 13 de fevereiro de 1984.

SOLENIDADE DE AGRADECIMENTO - Dia 9 de Outubro, em agradecimento aos muitos serviços e benefícios feitos a favor da nossa Comunidade, a Paróquia Armênia Católica manifestou oficialmente a sua gratidão ao Sr. Victor David.

No mencionado dia, S.Excia Dom Vartan Boghossian celebrou missa solene na presença do Benfeitor, da sua nobre esposa e de seus colegas.

No fim da missa, S.Excia manifestou solenemente, no São Paroquial, o agradecimento da nossa Comunidade ao Sr. Victor David e lhe entregou uma Bênção do Papa. Por último, o Presidente da Diretoria, Sr. Hovhannés Zeitunlian o brindou com um Cartão de prata, onde era gravado o motivo da solenidade do dia.

CALENDÁRIO ARMÊNIO - Já chegou da Argentina o Calendário Armênio 1984 trilingue: armênio, português e espanhol. Realizado com a mesma preocupação artística do ano passado compõe-se de sete fotos coloridas de lindas igrejas armênias antigas. O verso de cada folha contém a localização e uma síntese descritiva do templo. Acompanha também uma foto de Sua Beatitude o Katolicós Patriarca. Os exemplares do calendário estão à venda em nossa Paróquia de São Paulo; poderão também ser enviados por correio aos que solicitarem.

OS NOSSOS BENFEITORES SIMON E MARIA CHIMACHIMANIAN

O Sr. Simon Chimachimanian e sua nobre esposa Da. Maria, membros da nossa Comunidade, legaram oficialmente à nossa Igreja sua casa sida no bairro de Limão.

Lhes exprimimos os nossos agradecimentos em nome da nossa Comunidade e pedimos à Deus bondoso que os recompense e lhes devolva em centuplo, aqui e no céu, a sua generosa doação.

A G R A D E C I M E N T O

O Exarcado Armênio Católico do Brasil vem apresentar os seus profundos agradecimentos ao Presidente do Clube Armênio Sr. Panós Nercessian e aos membros da sua Diretoria, os quais ofereceram gentil e cordialmente a Sala do Clube na ocasião do jantar realizado à honra do Catholicós Patriarca Hovhannés Bedrós XVIII Kasparian

ACONTECIMENTOS SOCIAIS DA COMUNIDADE

A partir de 1º de julho a 31 de dezembro de 1983

B A T I S M O S

Com alegria registramos os nomes das crianças batisadas.

- 1.- CYNTIA, filha de João Ohanes Melemedjian e de Mayra Gaiber M.
- 2.- TASSIA CRISTINA, filha de Eduardo Tadeu Boghossian e de Cristina Muro Borba Boghossian
- 3.- CLAUDIO, filho de Manuel Kassabian e de Margareth Pedace K.
- 4.- PATRICIA, filha de Paulo Kassabian e de Nancy Aparecida Manguiera Kassabian
- 5.- RODRIGO, filho de Serop Roger Sislian e de Regina Z. Sislian
- 6.- RODRIGO, filho de Claudio Credidio e de Eliana Chekerdimian
- 7.- JENIFER, filha de Michel Habib Assal e de Maria Assal
- 8.- NATACHA, filha de Serge Haig Noubar Enokian e de Clereve Calliope Fernande Rebours Enokian
- 9.- CLEBER, filho de Walmir Mantello e de Stella Mariz Sosa Coyaian Mantello
- 10.- ANA KARINA, filha de Gilberto Abrikian e de Marcia Helena Campos Abrikian

C A S A M E N T O S

Uniram-se com Sacramento do Matrimônio nossos jovens:

1.- Humberto Cesar Luciano	e Lilian Bertezman	07/07/83
2.- Ariovaldo Abrikian	e Marlene Partamian	08/07/83
3.- George Behisnelian	e Wania Maria Djehdian	30/07/83
4.- Ronaldo Roscani	e Jasmin R. Ambariantz	3/12/83
5.- Marcio Sotelo Felippe	e Kenarik Boujikian	10/12/83
6.- Ulisses A. de Almeida	e Solange Manuquian	17/12/83

F A L E C I M E N T O S

Manifestamos nosso profundo pesar aos famílias de nossos falecidos.

1.- Cynthia	Kherlakian	06/07/83
2.- Bedros	Hadikian	08/07/83
3.- Zeki	Kherlakian	04/08/83
4.- Veronica	Terzian	06/10/83
5.- Garapet	Caskanlian	07/11/83
6.- Lúcia	Tarakdjian	11/12/83